

El a szennyel a szőnyegről!

Látogatás a Zura Kft.-nél

Lázár Károly

A Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület textilvegyész és kolorista, valamint hagyományvédő szakosztálya 2010. április 22-én közös program keretében látogatást szervezett a szennyfogó szőnyegek mosásával, valamint egyedi, feliratos szőnyegek készítésével foglalkozó Zura Kft.-nél. A rendkívül érdekes és jó hangulatú üzemlátogatáson mintegy húsz szakember vett részt.

A Zura Kft. 2002-ben alakult a szennyfogó szőnyegek bérbeadásával és tisztításával foglalkozó S-Matte Kft.-ből történt kiválással. Alaptevékenysége az eredeti cég teljes körű kiszolgálása a szennyfogó szőnyegek bérbeadásához kapcsolódó szolgáltatás minél magasabb szintű ellátása érdekében. Emellett a megrendelők kívánsága szerint feliratos, emblémás (ún. logo-) szőnyegek készítésére is lehetőséget kínál. Erre a célra a cégnek egy rendkívül korszerű digitális nyomtató berendezése van, amelyen 16-féle alapszín tetszés szerinti kombinációjából tudják a vevő által rendelkezésre bocsátott emblémát vagy feliratot a szőnyegre elkészíteni.

A cég központja Budapesten van, de emellett kirendeltségeket működtet Győrött, Nyíregyházán és Szegeden is.

A céget alapító és ügyvezető igazgatóként irányító Zura György – akinek apja a hajdani Patyolat vállalat főkönyvelője volt – a Than Károly vegyipari szakközépiskolát végezte el és ő is a Patyolatnál helyezkedett el. 1989-ig dolgozott itt, közben a Budapesti Műszaki Egyetemen gépészmérnöki diplomát is szerzett, majd amikor a Patyolat vállalat az akkor lefolytatott privatizációs folyamatban megszűnt és részeire bomlott, megalapította az S-Matte Kft.-t. Ez a vállalat szennyfogó szőnyegek kölcsönzésével és tisztításával foglalkozott, az évek során országos vállalkozássá nőtte ki magát és 25 000 szőnyege volt forgalomban szerte az országban. A Zura Kft. kiválásakor az S-Matte megmaradt részét egy külföldi vállalat vette meg és működteti tovább más néven.

A szennyfogó szőnyeg

Szennyfogó szőnyeg

A mai értelemben vett szennyfogó szőnyegek kifejlesztése 1970-re nyúlik vissza, amikor az USA-ban, Georgia állam LaGrange nevű városában néhány ötletes vállalkozó ilyen lábtörlő szőnyegek készítésére egy kis céget alapított, majd különválva tovább folytatták ezt a tevékenységet és – egymással is konkurálva – létrehozták a ma is legnagyobb ilyen gyártó üze-

meiket. Ma már a világ számos részén gyártanak ilyen termékeket – Magyarországon sajnos nem. (Ami forgalomban van, az mind külföldön gyártott szőnyegből készül, legfeljebb a mintázásával és forgalmazásával, bérbeadásával foglalkoznak itthon többen is.)

A szennyfogó szőnyeg különböző kivitelekben készül, poliamidból, polipropilénből, pamut/polipropilén keverékből, kókuszrostból, kókuszrost és fémszál keverékből, gumiból stb., attól függően, hogy hol, milyen környezetben használják. Természetesen más szennyfogó szőnyegre van szükség beltéri alkalmazásra és megint más kint az utcán, vagy ipari környezetben. Vannak speciális tulajdonságokkal rendelkező szőnyegek, amelyek nagy szennyfelfogó képességűek, bírják a nagy igénybevételt, ellenállnak a vegyi hatásoknak, fokozottan tűz-, víz- és vegyszerállóak, csekély elektromos vezetőkéességűek stb.

Az a fajta, amivel a Zura Kft. foglalkozik, beltéri felhasználásra készül, egyszínű vagy színmintás kivitelben. Viszonylag egyszerűen tisztítható (mosható), sokáig tartja színét és méretét, hosszú élettartamú, nagyon kopásálló. Szerkezetileg lényegében egy tűzött szőnyeghez hasonlít: egy vékony nemszóttkelme-rétegre tűzik a poliamidfonalak egy speciális változatát, egy nagy sodratú nylonfonalat (*high twist nylon*), úgy, hogy ebből sűrű, velúr járófelület keletkezik. Az alsó részt nitrilgumival vonják be, ez rögzíti alul a fonalhurkokat és egyben biztosítja a szőnyeg csúszásmentességét is. Az erősen sodrott nylonfonal előnye, hogy amikor valaki rá lép, a fonalak spirális mozgása folytán a por, piszok lefelé igyekszik, a hurkok töve felé, ott gyűlik össze. Ugyanakkor a szennyeződés nem kötődik a poliamid szálakhoz, és mosással elég könnyen eltávolítható. A moshatóságot a nitrilgumi hátoldal is biztosítja, ha helyette pl. PVC-t használnának, akkor a szőnyeg nem lenne mosható. (Így készülnek az eldobható lábtörlő szőnyegek.)

A szennyfogó szőnyeg mosása

A Zura Kft. által forgalmazott szennyfogó szőnyegek mosása speciális dobos mosó-csavaró gépen történik, mosószert tartalmazó vízben. Ezek a gépek rendkívül erőteljes mechanikai hatást gyakorolnak a szőnyegek-

A szőnyeget a mosógépből egy szállítószalagra engedik...

... és onnan a szárítógépbe kerülnek

dott ki, kiegészítő tisztítást is alkalmaznak (pl. a szőnyegbe beletaposott rágógumi eltávolítására).

A mosó üzem két műszakban dolgozik, a három nagy mosó-száritó berendezést műszakonként 3 munkás szolgálja ki.

re, ami elengedhetetlen a nagyfokú szennyezettség eltávolításához. A mosási folyamat 50 °C hőmérsékleten mintegy 60–75 percig tart, ezt alapos öblítés, majd – még mindig a mosógépben – centrifugálás követi. Az eljárás viszonylag kevés mosószert igényel, a szilárd szennyeződések ülepítk, így az elhasznált mosófürdő különösebb vízkezelés nélkül közvetlenül a csatornahálózatba üríthető. A mosás befejeztével a szőnyeget egy szállítószalag közvetlenül a mosógéppel szemben elhelyezett dobszáritógépbe juttatja. A megszáritott szőnyeget ellenőrzik, hogy minden szennyeződést sikerült-e kimosni, és ha olyan makacs szennyeződést talál-

nak, ami nem mosó-

A szennyfogó szőnyegek színmintázása

A Zura Kft. a mintázandó szennyfogó szőnyeget fehér színben szerzi be és azokat megrendelői kívánságára szöveges felirattal és/vagy ábrával – *logóval* – látja el. Erre a célra egy Zimmer gyártmányú, kifejezetten szőnyegek mintázására szolgáló digitális nyomógépet helyeztek üzembe, amely 64 fűvökával rendelkezik. A szőnyegek elkészítésénél 16 alapszintet használnak. A mintázást olyan színezékekkel végzik, amelyek

Loqo-szőnyeg

akár 100 mosást is kibírnak – ez 5 évi használatnak felel meg. Eddig 10–12 ezer szőnyeget nyomtak ezzel a módszerrel, de a gép kapacitása ennél jóval nagyobb mennyiségre is alkalmas lenne.

A gép egyedileg nyomott faliszőnyegek készítésére is alkalmas. Ehhez fényképről, képeslapról, grafikáról, vagy akár a megrendelő által számítógépen elkészített terv alapján lehet a mintát kidolgozni. A mintázható felület 150 × 500 cm lehet.

Digitális nyomású faliszőnyeg a Zura Kft. kollekciójában

A TMTE ez úton is köszönetet mond Zura Györgynek és munkatársának, Wagner Zoltánnak a szakszerű és részletes szakmai felvilágosításokért, és azért, hogy az üzem meglátogatását lehetővé tették szakembereink számára.